

Rimnada da material sintetic en il Grischun è lantschada

«Bring Plastic Back» è in project da pionier communabel

■ **(cp) Differentas interpresas da dismessa lantschan ina rimnada da material sintetic per l'entir chantun Grischun. Las interpresas da dismessa e logistica indigenas èn gia activas en sis regiuns grischunas e garanteschan che la materia da valor vegn reintrodotta en la circulaziun da recicladi: Cuir ed il Grischun central, la Surselva, la Moesa, l'Engiadina'Aut e l'Engiadina Bassa.** Il material sintetic da las chasadas cumpiglia per regla emballadis da victualias, ademplescha las pli autas normas qualitativas ed igienicas, circulescha mo per in curt temp ed è perquai adattà spezialmain bain per reciclar.

La nova purschida da dismessa cumplettescha idealmain las pussaivladads existentas dad allontanar buttiglias da PET e da plastic dal commerzi en detagl. Cun la rimnada vegn remplazzà nov material sintetic sin basa da l'iel e dal charvun. Questas materias primas vegnan anc adina explotadas en grondas quantitads. Ellas vegnan er importadas en Svizra e fan donn a l'ambient. La gronda part dal rument da material sintetic finescha en Svizra anc adina en las arderas. Il material vegn duvrà ina giada, vegn brischè e fa donn a l'ambient.

Quai capita malgrà ch'il rument da material sintetic munta resursas custavlas ch'ins po reutilisar. En blers secturs è la Svizra exemplarica, ma cura ch'i va per reciclar material sintetic datti anc bler da far. En cumparegliaziun cun ils pajais da l'Uniu europeica sa chatta ella actualmain mo sin il 20avel plaz. L'introducziun da la rimnada da material sintetic

meglierescha quest fatg per bler, damai che la Svizra na dispona ni dad ieli ni da charvun e sto importar questas materias primas. Sche nus utilisain en l'avegnir meglier la materia da valor material sintetic cun gudagnar or da lez novas materias primas enstagl dad arder el pudain nus tuttenina trair a niz atgnas materias primas en ina dimensiun nunenconuschenta.

Gia avant trais onns han emprimas vischnancas grischunas introducì la rimnada da material sintetic da chasadas. Tut las vischnancas e cun quai var 200 000 abitants ed abitants pon profitar a partir dal november da quest onn d'ina nova purschida da dismessa. Interpresas da dismessa indigenas lantschan communabelmain il satg da rimnar grischun per ina rimnada unifitgada da material sintetic da las chasadas en l'entir territori – in project da pionier unic per la Svizra. Ussa po la populaziun dal Grischun procurar per in diever persistent dal material sintetic da sias chasadas sco folias d'emballadi, tubas da pasta da dents u vaschs da flurs e far ina contribuziun preziosa a l'economia da circulaziun da la Svizra.

Uschia funcziuni: serrar la circulaziun da las materias e stgaffir plivalur

Cun la nova purschida da dismetter han las chasadas la pussaivladad da cumprar il satg da rimnar grischun tar tut ils lieus da rimnada da las interpresas da dismessa. Tgi che cumpra il satg da rimnar paja voluntarmain ina contribuziun da recicladi gista e cuvra uschia tut ils custs per la rimnada, la logistica, il transport e la

reutilisaziun (recicladi da materias). Quai pussibilitescha in recicladi da material sintetic a lunga vista che s'orientescha tenor ils chaschunaders. Separar ils materials sintetics dapersai smesa la quantitad usitada dal rument da chasadas. Las chasadas spargnan a la fin dals quintes e fan cun la dismessa tenor criteris ecologicis in bun servetsch per noss ambient e nosa natira.

Cun il satg da rimnar grischun èsi simpel da zavrà e rimnar il material sintetic a chasa. Ils satgs plains pon ins dar giu als posts da rimnada uffizials, il meglier ensemen cun autras materias da valor sco vaider, aluminium e chartun. Ina survista da tut ils posts che vendan e prendan encunter ils satgs en Svizra chatt'ins sut: <https://www.sammelsack.ch/wo-sie-uns-finden.html>

La Vögele Recycling AG a Cuir a fa ballas or dals satgs da rimnar da l'entir intschess cumpiglià. Questas ballas èn optimalas per transportar ad Eschlikon TG per in'emprima zavrada. Suentar arriva il material en implants en Germania, betg lunsch dal cunfin svizzer, ed en il Vorarlberg, nua ch'ins zavra ils materials sintetics cun la pli moderna tecnologia en qualitads puras e qualitads maschadadas. Or dals materials sintetics purs vegnan fatgs materials sintetics reciclads (regranulats) d'auta qualitad ch'ins dovrà per novs products. Or dals materials sintetics eterogens (materias cumbinadas) datti flocs che vegnan utilisads empè da charvun sco material dad arder en implants che produceschan cement. Igl è la finamira da transfurmar a

media vista l'entir process da valorisaziun en Svizra.

Gia oz èsi pussaivel da proveder il recicladi da materias en media cun passa 60% cun il material sintetic maschadà che vegn rimnà. En l'avegnir duai quai esser perfin 70%. Quai che pertutga la plivalur ecologica en cumparegliaziun cun la combustiun en l'ardera da rument constatescha il rapport da monitoring da l'Empa dal 2017 il suandant: «La rimnada maschadada da material sintetic avess il potenzial da far en l'avegnir ina contribuziun impurtanta a la reducziun dad emissiuns da CO₂ en l'economia da rument.»

Reducir las emissiuns da CO₂

Cun la reutilisaziun da materials sintetics sa reduceschan massivamain las emissiuns da CO₂. Cumpareglià cun la combustiun discurrin nus qua d'ina reducziun da 2,83 kilograms per mintga kilogram material sintetic riciclà che deriva da chasadas. In auto da la classa d'amez producescha en media emissiuns da CO₂ da 110 g/km. Per in viadi da 25 km vegn pia producida la quantitad da CO₂ ch'ins po spargnar sch'ins reutilisescha mo in kilogram material sintetic riciclà.

Las suandantas interpresas fan part da l'acziun: InnoRecycling AG, Eschlikon TG, Vögele Recycling AG, Cuir, MM Aufbereitung + Recycling AG, Glion, Engiadina Recycling AG, Zerne, Martin Conrad Transport AG, Samedan e RS Recupero Materiali SA, Bironico TI.